

Целью государственного управления является достижение уровня и состояния качества продукции с учетом экономических интересов всего государства, производителей и потребителей, требований безопасности и экологичности продукции, соответствия ее характеру потребности общества, обеспечения эффективности производства и потребления этой продукции.

Государственное управление качеством продукции является слагаемым общей системы государственного управления всем народнохозяйственным комплексом страны. Под ним следует понимать урегулированную нормами права исполнительную и распорядительную деятельность государственных органов, осуществляющих управление экономикой по обеспечению должного уровня качества продукции на всех стадиях ее производства, эксплуатации (потребления) и хранения, а также облаченную в различные организационно-правовые формы деятельность трудящихся, целью которой является обеспечение высокого уровня качества продукции на всех стадиях ее формирования.

М.А. Паўлюкавец

БДУ (Мінск)

МАГДЭБУРГСКАЕ ПРАВА Ў БЕЛАРУСІ

Магдэбургскае права ўяўляла сабой сукупнасць прававых нормаў, якія рэгулявалі жыццядзейнасць гарадскога насельніцтва ў тых гарадах, якія валодалі адпаведнымі гарадскімі граматамі.

Граматы на магдэбургскае права былі выдадзены Вільні ў 1387 г., Берасту — у 1390 г., Гародні — у 1391 г., Полацку — у 1498 г., Мінску — у 1499 г., Навагародку — у 1511 г., Магілёву — у 1577 г., у XV—XVII ст. — шэрагу іншых беларускіх гарадоў.

Рэфармаванне органаў гарадскога кіравання, наданне большай волі ў гаспадарчай дзейнасці самім гарадскім жыхарам было выклікана пераўтварэннем гарадоў з ваенна-адміністрацыйных цэнтраў у цэнтры рамёстваў, гандлю, а таксама ў патрэбе рэгулявання гараджанамі эканамічных адносін. Ініцыятыва аб увядзенні магдэбургскага права належала насельніцтву горада, феадалу-уласніку — у прыватнаўласніцкіх гарадах, або князю — у вялікакняжацкіх гарадах.

Граматы на магдэбургскае права прадугледжвалі:

- вызваленне насельніцтва ад адміністрацыйнай і судовай улады мясцовай адміністрацыі (ваяводаў, старастаў і іх намеснікаў);

- стварэнне ўласных органаў кіравання (гарадскі магістрат), на чале якіх стаялі войт і гарадская рада;
- адносна самастойную арганізацыю і рэгуляванне рамеснай і гандлёвай дзейнасці;
- уладкаванне ўласнага гарадскога суда;
- плату насельніцтвам грашовых падаткаў;
- перадачу ў казну неабходнай колькасці, вызначанай гарадскімі органамі ўлады вырабляемых рамеснікамі тавараў, што ўмацоўвала эканамічнае становішча;
- вызваленне мяшчак ад выплаты мыта на тэрыторыі ўсёй дзяржавы;
- правядзенне кірмашоў у горадзе адзін-тры разы ў год.

Ні ў адной з гарадскіх грамат няма спасылкаў на канкрэтныя крыніцы магдэбургскага права. Гэта дае падставы сцвярджаць, што ўрад, выдаючы граматы на магдэбургскае права, не імкнуўся змяніць мясцовыя нормы права і ўсталяваць новыя праваадносіны, а толькі хацеў стварыць больш спрыяльныя ўмовы для знешняга гандлю, а значыць — для павелічэння прыбытку ў дзяржаўны скарб і лепшага забеспячэння абароны гарадоў.

*Е.О. Паламарчук
БГЭУ (Мінск)*

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ В ЯПОНИИ

Япония является унитарным государством, в котором получили широкое распространение муниципальные институты. Местное самоуправление и управление в Японии строится на основе Закона «О местной автономии» от 16 апреля 1947 г. и Конституции Японии 1947 г., а также иных законов и подзаконных актов. Система административно-территориального деления Японии двухзвенна. На верхнем уровне действуют 47 префектур, на которые разделена вся страна, и 12 городов с особым статусом. Правовое положение префектур различных категорий одинаково, а отнесение их к различным категориям является исторической традицией. Низовое звено образуют муниципалитеты — их более 3 тыс. Токио представляет собой 23 специальных района, приравненных к городам.

Наряду с префектурами и муниципалитетами, представляющими собой обычные органы местного самоуправления, в Японии могут создаваться особые органы местного самоуправления. Границы префектур не менялись с 1888 г. Префектурами управляют губернаторы, во главе городских муниципалитетов стоят мэры, дере-

106